

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗАКЛАДУ
ВИЩОЇ ОСВИТИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ
ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
ЛУЦЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
кафедра права та фінансів**



**ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ**

Тези доповідей VI круглого столу
(м. Луцьк, 11 квітня 2023 р.)



Луцьк 2023 р.

УДК 336:347.73:339.548(477)
Е45

Оргкомітет:

Дацюк-Томчук Марія Богданівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри права та фінансів Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна»

Петрисяк Уляна Ярославівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Борсюк Олена Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів Волинського національного університету імені Лесі Українки

Ліповська-Маковецька Наталія Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, заступник начальника науково-дослідної частини Волинського національного університету імені Лесі Українки

Економічні та правові аспекти фінансової системи України в умовах воєнного часу: Тези доповідей VI круглого столу, м. Луцьк, 11 квітня 2023 р. / упоряд.: М. Б. Дацюк-Томчук, О. А. Бундак. Луцьк : Луцький інститут розвитку людини Університету «Україна», 2022. 68 с.

У збірнику розміщено тези доповідей учасників VI круглого столу «Економічні та правові аспекти фінансової системи України в умовах воєнного часу», у яких відображено результати наукових досліджень і практичних доробок у галузі економіки, фінансів та права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів освіти та всіх зацікавлених.

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ДРУКУ ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ЛУЦЬКОГО ІНСТИТУТУ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»
(протокол № 5 від 27 квітня 2023 р.)

*Наукові роботи друкуються в авторській редакції без коректорських правок.
Відповідальність за зміст доповідей несуть автори.*

© ЛІРоЛ, 2023 рік

ЗМІСТ

1.	Віelan Olha, Петриняк Уляна Конкуентоспроможність українських бізнес-структур в умовах воєнного стану	5
2.	Ворисюк Олена Особливості управління фінансовими ризиками страхових компаній в Україні	7
3.	Василячак Світаана, Петриняк Андрій Відновлення та становлення економіки в Україні у післявоєнний період	9
4.	Гринько Тетяна, Петриняк Уляна Оцінка конкурентоспроможності підприємств туристичної галузі України в умовах воєнного стану	11
5.	Дацюк-Томчук Марія Економічне зростання економіки України в умовах війни	14
6.	Дорош Вікторія Інструментальна база фінансового забезпечення соціальної сфери територіальних громад	16
7.	Дорош Віктор Перспективні форми публічно-приватного партнерства як інструмент відбудови соціальної сфери в умовах поствоєнної трансформації України	19
8.	Євтух Олександр Фінансова політика держави в умовах війни	20
9.	Жигар Натаалія Вплив війни на економічні та соціальні аспекти в Україні	23
10.	Іщук Леся Криптовалюта як об'єкт цивільного права: за та проти	25
11.	Коробчук Тетяна Бізнес-архітектура банку: структура та напрями управління	28
12.	Кравченко Микола, Петриняк Уляна Креативні індустрії як моделі інноваційного розвитку	31
13.	Матрущенко Олексій Фінансове забезпечення соціальної сфери в умовах воєнного часу	34
14.	Мняько Інна Маркетингові стратегії в умовах невизначеності	35
15.	Московчук Алла Актуальність аналізу господарської діяльності підприємств в умовах воєнного стану	36
16.	Нагорнова Олена Стартапи в Україні в умовах воєнного часу	39

2. Кобець Д. Л. Теоретичні підходи до формування маркетингової стратегії на підприємствах. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск № 13. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/82.pdf

3. Ковальчук В. В. Маркетингова стратегія підприємства: суть поняття, особливості формування в сучасних умовах господарювання. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання теорії і практики*. 2018. № 9. С. 156-165.

4. Надь Н. М. Суть і класифікація маркетингових стратегій та їх значення у здійсненні підприємницької діяльності. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2006. Випуск 19. С. 122-126.

5. Петухова О. М. Страшинська Л. В. Гарастовська А. В. Маркетингова стратегія як ключовий елемент системи управління підприємством. URL: https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/37705/1/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8_6.pdf

6. Шульга Л. В., Терещенко І. О., Шарлай О. В. Сучасні маркетингові стратегії управління підприємством. 2020. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/9_2020/65.pdf

Московчук Алла

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри обліку і аудиту

Луцького національного технічного університету

АКТУАЛЬНІСТЬ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Економічний аналіз є невід'ємною складовою управління діяльністю підприємств різних організаційно-правових форм господарювання та одним із важливих напрямів економічних досліджень. Результати економічного аналізу використовують для обґрунтування управлінських рішень і, одночасно, для контролю за їх виконанням. Саме тому розвиток теоретичних положень економічного аналізу, використання його прийомів, методів та методик для забезпечення ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання завжди є актуальним.

Вітчизняні науковці та практики у своїх дослідженнях достатньо повно висвітлюють суть інструментарію економічного аналізу, розкривають підходи щодо його використання в процесі проведення аналітичних досліджень господарської діяльності підприємств у звичних умовах господарювання. Комплексне аналітичне дослідження господарської діяльності підприємств, окремих її напрямів та використання ресурсів висвітлювали у наукових працях Бутинець Ф.Ф., Грабовецький Б.Є., Загородній А.Г., Кіндрацька Г.І., Мошенський С.З., Олійник О.В., Попович П.Я., Серединська В.М., Сіменко І.В., Тарасенко Н.В., Черниш С.С. та інші.

Запровадження воєнного стану в Україні викликало суттєві зміни в системі організації ведення господарської діяльності підприємств, перш за все, у зв'язку

з її ускладненням. Зміни у законодавстві, викликані необхідністю врахування ряду особливостей організації діяльності підприємств у період воєнного стану, вимагають внесення коректив в управління суб'єктами господарювання, а отже й у проведення внутрішнього і зовнішнього аналізу їх діяльності.

Для підтримки економіки та ведення бізнесу в умовах війни в Україні прийнято низку змін і доповнень до законодавства, що регламентують трудові відносини, ведення бізнесу, податкову політику держави тощо. Зокрема, це :

- Розпорядження КМУ «Про забезпечення здійснення розрахунків підприємств, установ, організацій в умовах воєнного стану» № 212-р від 11.03.2022 р.;

- Повідомлення ТПП України «Щодо засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили)» № 2024/02.0-7.1 від 28.02.2022 р.;

- Постанова КМУ «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» № 314 від 18.03.2022 р.;

- Постанова КМУ «Деякі питання фінансового забезпечення підтримки підприємництва, зокрема сільськогосподарських товаровиробників, в умовах воєнного стану» № 438 від 12.04.2022 р.;

- Постанова КМУ «Деякі питання організації роботи працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки на період воєнного стану» № 481 від 26.04.2022 р.;

- Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва» № 521 від 29.04.2022 р.

Врахування зазначених змін, внесених до нормативно-правових документів під час воєнного стану, забезпечить об'єктивність аналітичної оцінки і підвищення ефективності менеджменту підприємств в сучасних умовах господарювання.

Одним із завдань економічного аналізу є його проведення за напрямками, найважливішими для підприємства на даний час. Для окреслення кола питань актуальних для підприємств, використовуємо результати опитування, проведеного Центром ресурсоефективного та чистого виробництва.

«Учасниками опитування стали представники галузей промисловості, як-от харчова (15,3%), легка (15,3%), машинобудування і металообробка (13,9%), виробництво будівельних матеріалів (11,1%), лісова (деревообробка, меблеве виробництво) (9,7%) та інші». При обробленні результатів враховувався розподіл відповідей для великих, середніх і малих підприємств [1, с. 6].

Виокремлюючи чинники, які негативно вплинули на роботу підприємств в умовах воєнного часу, майже 50% опитаних підприємств вказали на проблеми зі збутом продукції, до 30% – на проблеми втрати постачальників та нестачі

робітників через їхнє вимушене переміщення чи мобілізацію, решта – на фінансову нестабільність, низький курс валюти, окупацію, збільшення облікової ставки та інші. У табл.1 наведено результати опитування підприємств щодо негативних чинників впливу на бізнес, згруповані за розмірами підприємств.

Таблиця 1

Негативні чинники, які найвідчутніше вплинули на роботу підприємств в умовах воєнного стану, %

Розміри підприємств	Питома вага, %	Негативні чинники
1. Великі підприємства	75% 75%	– втрата постачальників; – проблеми зі збутом продукції.
2. Середні підприємства	64% 48%	– нестача робітників через їхнє вимушене переміщення чи мобілізацію; – втрата постачальників.
3. Малі та мікро-підприємства	83% 43% 15%	– проблеми зі збутом продукції; – втрата постачальників; – нестача робітників через їхнє вимушене переміщення чи мобілізацію.

*Сформовано за даними [1].

Отже, чинники, які найсуттєвіше вплинули на роботу підприємств в умовах воєнного стану, різняться в залежності від розмірів підприємств. Так, для великих підприємств – це переважно проблеми з постачанням, для середніх – нестача працівників, а для малих – проблеми зі збутом, що свідчить про доцільність проведення перспективного аналізу за окресленими напрямками для зазначених груп підприємств.

Список використаних джерел:

1. Діяльність вітчизняних підприємств під час війни в Україні: дослідження реального стану та потреб. К.: Центр ресурсоефективного та чистого виробництва, 2022. 23 с.

Нагорнова Олена
кандидат економічних наук
директор ТОВ «Кожтекс ЛТД»

СТАРТАПИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Стартап – це молода компанія, що була заснована з метою розвитку та впровадження нового продукту або послуги на ринку. Зазвичай стартапи